

Oversigt over Plantesygdomme.

179. — Juli 1931.

Fodsygen er i Aar ret godartet, hvor der ikke er begaaet de velkendte Synder i Sædsiftet; Frøgræsmarker har i flere Tilfælde haft uheldige Eftervirkninger, Byggets Farlighed som Forfrugt for Hvede — og Byg — ses endnu adskillige Steder; hvor man tager Vintersæd efter Havre gaar det derimod yderst sjældent galt.

Bygrust og Melldug ses en Del, hvor Vaarbyg dyrkes i Nærheden af Vinterbyg; Gulrust i Byg er derimod i Aar som Regel uden Betydning.

Havreaalene synes at brede sig i mange Egne, og den anrettede Skade er ofte betydelig. Adskillige Gaarde kan ikke tillade sig at dyrke Havre med Byg som Forfrugt. Hvedemyggenes Angreb er meget udbredt paa Sjælland. Selvom Angrebene gennemgaaende er svagere end sidste Aar, vil de sikkert medføre Tab.

Skedesvamp har flere Steder været ondartet i Frømarkerne.

Kløveraalen er konstateret mange Steder i Rødkløver, Hvidkløver og Lucerne. Angrebene i Hvidkløver findes dog næsten udelukkende i det nordlige Jylland.

Kartoffelskimmelen har i Løbet af Juli bredt sig i de fleste Egne af Landet, men dog ikke overalt; de fleste Meldinger om Angrebets Begyndelse indløb omkring 20. og 28. Juli, hvorimod de stærke Regnskyl 8.—9. Juli ikke har haft Følger i denne Henseende. Derimod er stedvis Kartoffler og Rodfrugt ligefrem druknet paa større og mindre Arealer.

Bedelusene har været usædvanlig ondartede i Aar, Regnen formaaede ikke at standse Angrebene helt, og der er anrettet megen Skade baade i 1. og 2. Aars Roer. Nu har Svampesygdommen gjort en Ende paa Lusenes Ødelæggelser. Bedefluen har derimod været meget godartet i Aar, kun ganske lokalt har 1. Generations Larver gjort nogen Skade.

Kaalfluellarverne har gjort nogen Skade, men har ikke været ondartede i Aar. Krusesygegalmyggen har i Almindelighed været godartet. Ved Odense er der dog anrettet nogen Skade i Blomkaal.

Æbleskurven blev ondartet sidst i Juli paa mangelfuldt beskyttede Træer, hvor Sprøjtning er udeladt eller paa Grund af vanskelige Vejrforhold ikke har kunnet gennemføres som ønskeligt. Kærnefrugtskimmel har været meget udbredt og ses stedvis allerede paa Frugten.

Paa Frugttræerne har Bladlusene været meget slemme og er endnu, navnlig paa Blomme, meget almindelige. Til Gengæld har man ikke mærket meget til Frugttræspindemiden, hvis Udvikling er blevet hæmmet af det regnfulde Vejr.

I Tomathusene har dels Kransskimmel, dels Bukkeøjne paa Frugterne været ondartet; Bukkeøjne forebygges med udmærket Virkning ved at dække Jorden med Halm.

En ondartet Bønnebakteriose, der ikke tidligere er kendt her fra Landet, er fundet flere Steder. Bladene faar først uregelmæssige, brune Pletter, der hyppigt optræder saa talrigt, at Bladene ser ud som svedne af Kulde og Blæst; ved tidligt og stærkt Angreb kan Bladene visne helt. Vi beder alle interesserede om at indsende Prøver af syge Planter, ledsaget af Meddelelse om Sortsnavnet og Frøets Oprindelse, samt Fugtighedsforholdene paa Voksestedet.

Lyngby, 11. August 1931.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Juli Maaned modtaget 46 Beretninger; endvidere er der indkommet ca. 550 Forespørgsler.

KORN.

Fodsyge (*Ophiobolus graminis*, *Fusarium culmorum* etc.) er i Aar ret godartet, men hvor man dyrker Korn efter Korn viser — som det kan ventes — navnlig Byg sig som en farlig Forfrugt. Ogsaa efter velholdt Brak paa stærk Jord kan ses ondartet Fodsyge (M. Greve). Frøgræsserne har i flere Tilfælde haft uheldige Eftervirkninger. I en Mark med Byg (Byg 1930, Roer 1929) var der kun Fodsyge i en Ager, hvor der 1929 var Turnips, der fodredes op med Rod og Top (A. M. Frederiksen). Sult nævnes i et Par Tilfælde udtrykkeligt som medvirkende. Ved Brønderslev er Hvede mindre angrebet efter Havre end efter 2. Aars Kløver (den tætte Bestand? V. Kristensen). I Bygget omtales der flere udbredte Angreb, særlig fra Sjælland. I Rug ved Dybvad er der konstateret Sneskimmel-Fodsyge (*Calonectria graminicola*), der ytrede sig som Knækkesyge. Stormen og Regnen 8.—9. Juli slog i Landets sydlige Dele Kornet stærkt ned og har medført Komplikationer; Hveden har ikke rejst sig godt igen — Hvedesorternes »Straastivhed« som den ytrer sig i Aar passer ikke videre godt med tidligere Aars Erfaringer (H. A. B. Vestergaard). Fra Brønderslev formuleres følgende Regler: 1) Helst Korn efter Græs eller Roer, 2) Aldrig Byg efter Hvede eller omvendt, 3) Ikke gerne Rug efter Hvede, Byg eller Blandsæd, 4) Vintersæd efter ren Havre anbefales, 5) Vintersæd efter Kløver foraarsharves kraftigt, 6) Mellem to Afgrøder Vaarsæd efteraarsbehandles Jorden stærkt (V. Kristensen).

Stribesyge (*Pleospora graminea*) angreb i en Mark nær Tune ca. en Trediedel af Planterne; der er ikke afsvampet de sidste Aar (H. Drewsen).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*). Der er mange Angreb, særlig i Opal- og Binder-Byg, medens Archer er lidet angrebet (Jes Nielsen, M. Olsen, Andersen-Lyngvad) — se iøvrigt Juni-Oversigten.

Bygrust (*Puccinia anomala*) ses der en Del af i Vaarbyg op til Vinterbyg, hvorimod Gulrusten (*Puccinia glumarum*) i Aar som Regel er lidet fremtrædende. En Række Forsøg er anlagt til Undersøgelse af Bygsorternes Modtagelighed.

Meldug (*Erysiphe graminis*) paa Vaarbyg op til Vinterbyg er flere Steder i Aar værre end Rusten.

GRÆS.

Nattefrost var først i Juni ret haard ved Frømarkerne, i Kolind-sund led Rapgræs i begyndende Blomstring en Del (E. Staunskjær).

Skedesvamp (*Epichloe typhina*) er flere Steder ondartet, fra Lolland omtales saaledes en større Hundegræsmark med 30—40 pCt. af Bestanden ødelagt (H. A. B. Vestergaard).

RODFRUGT.

Regnen 8.—9. Juli (og følgende Regnskyl) har mange Steder skadet eller ødelagt Roer og Kartoffler. Kaalroerne synes mere følsomme end Runkelroerne, de raadner ligefrem (H. Land Jensen).

Gulspidssyge har bl. a. ødelagt en Turnipsmark i Sahl (P. O. Overgaard).

KARTOFLER.

Regnen 8.—9. Juli har ødelagt en Del Kartoffler, saaledes bl. a. paa de lave Arealer paa Amager.

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) ses ret ofte i Vendsyssel; til Bekæmpelse af Angrebet er det tilstrækkeligt i nogle Rækker til Fremavl i Sommerens Løb at opgrave de syge Planter (V. Kristensen). Ved Vandel fandtes 20—30 pCt. af Planterne ødelagt og flere angrebne (K. Damsgaard).

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) første Angreb synes at være opstaaet meget spredt i Juli; de første Meldinger fremkom sidst i Juni fra Brædstrup og 5.—6. Juli fra Fyen og Vendsyssel. Et større Antal Meldinger indløb omkring 20. og 28. Juli, men endnu sidst i Juli er de middelsildige Sorter uangrebne i visse Egne.

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) er i Aar meget fremtrædende, navnlig i de langsomt spirende Sorter og flere Marker er med god Grund ompløjet; Angrebet er tydeligt værre i Alpha end i Up to date og Richters Imperator — og værst paa lave og muldfattige Sandjorder (Andersen-Lyngvad).

FRUGTTTRÆER.

Stormen 8.—9. Juli har forvoldt betydelig Skade ved Nedblæsning af Frugt, Grenbrud; i den stærkt opblødte Jord fandt Træerne ikke tilstrækkeligt Fodfæste, og mange er væltede.

En usædvanlig stærk Afkastning af Frugt er iagttaget midt i Juli, muligvis som en Eftervirkning af den abnormt store Nedbør. Adams Pearmin, Codlin Springrove, Drejø, Elmelund, Nonnetit og Skovfoged har tabt særlig mange Frugter.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) blev sidst i Juli ondartet adskillige Steder paa mangelfuldt beskyttede Træer, hvor Sprøjtning er forsømt, eller hvor det paa Grund af ustadigt Vejr har været vanskeligt at gennemføre programmæssig Sprøjtning.

Pæreskurv (*Venturia pirina*) var sidst i Juli udbredt paa Sorter som Beurre d'Amanlis, Bonne Louise, Clapps Favorit, Grev Moltke. Pærernes Sprøjtning bliver ofte forsømt.

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) synes at være meget udbredt; Transparente blanche er flere Steder angrebet ved Blomsten (Verner Nielsen). Svovlkalk har ikke beskyttet Frugten saa godt som Bordeauxvædske (E. Christensen).

Der er temmelig megen Sprøjteskade at se paa Bladene, og et kraftigt Bladfald hos flere Sorter maa rimeligvis henføres til Sprøjteskade i Forbindelse med den overvættes store Nedbør.

FRUGTBUSKE.

Ved Bullerup har Hindbær vist sig at sætte Pris paa Svovlsur Kali, medens de ved Brug af 40 pCt. Kaligødning fik gule Blade og svedne Rande (Knud C. Hansen).

KØKKENURTER.

Hvidrust (*Cystopus candidus*) ses hyppigt paa Blomkaal til Frø; paa et indelukket Areal ved Hvidovre saas endvidere udbredte Angreb paa Bladene af Blomkaal og Spidskaal (Verner Nielsen).

Skulpesvampens (*Alternaria brassicae*) Angreb i Blomkaals- og Hvidkaalsfrømarker er meget varierende i Styrke.

Bukkeøjne (*Phytophthora parasitica*) er ondartet i Tomathusene omkring Odense og har ødelagt flere Tons Tomater; hvor Jorden dækkes med Halm, spiller Angrebet ingen Rolle (Knud C. Hansen, Verner Nielsen).

Kransskimmøl (*Verticillium albo-atrum*) er fundet i adskillige indsendte Prøver af Tomatplanter.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) har fra 20. Juli bredt sig stærkt; Alabaster hævder sig som modstandsdygtig i Modsætning til Prager Kæmpe.

Bønnebakteriose, se Side 1—2.

ERNST GRAM.

KORN.

Havreaal (*Heterodera schachtii*). Der er indløbet flere Beretninger om alvorlige Angreb. Fra Aarhus skrives: Vi har her meget stærke Angreb. Hele Skifter er delvis ødelagt. Nogle Landmænd har maattet afslaa op til 4—5 Tdr. Land grundet paa Misvækst. Fra Nordslesvig meddes: Havreaal optræder stærkt, særlig paa blandsædsdyrkende Ejendomme (P. Rasmussen). Fra Rødding: Angrebene synes at blive værre Aar for Aar. Adskillige Gaarde kan ikke tillade sig at dyrke Havre med Byg som Forfrugt (M. N. Bruhn).

Hvedemyg (*Contarinia tritici* (og *Sitodiplosis mosellana*)). Fra Københavns Omegn: Hvedemyggene har vist sig i de fleste Hvedemarker, men har kun pletvis anrettet større Skade (K. Larsen). Fra Roskilde-egnen skrives: Der forekommer Angreb i alle Hvedemarker. Kun i et Tilfælde (Panserhvede) var Angrebet meget stærkt (M. Greve). Ogsaa ved Frederiksborg er Angreb hyppige (H. E. Jensen), ligesaa ved Kalundborg-Jyderup (P. Grøntved) og paa Slagelseegnen, hvor Skaden dog er mindre end ventet (M. Olsen). Ved Tystofte er Angrebene kun ringe (H. Bagge), og i Sydsjælland har man kun truffet en Del svagere Angreb (M. Bakman). Fra Abed skrives: Angrebene er meget forskellige, men her ved Stationen ikke ondartede, trods den forholdsvis ret tidlige Saaning og Skridning af Hveden (H. A. B. Vestergaard).

KORSBLOMSTREDE.

Kaal møllet (*Plutella cruciferarum*) har ingen Skade gjort i Aar, dog meldes fra Tystofte, at Larverne gjorde sig bemærket sidst i Juli (H. Bagge).

Krusesygegalmyggen (*Contarinia nasturtii*). I Almindelighed synes Angrebene at være svage. Fra Odense meldes dog om betydelige Ødelæggelser i Blomkaal.

Kaalfluelarver (*Chortophila brassicae* og *floralis*) har med enkelte Undtagelser været nogenlunde godartede i Aar. Navnlig i Haverne er der dog hist og her anrettet nogen Skade. Om Skade af Betydning i Kaalroemarkerne foreligger Beretning fra Kolind (E. Staunskær) og Nordslesvig (P. Rasmussen).

BÆLGPLANTER.

Kløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Der foreligger talrige Beretninger om stærke Angreb i Rødkløver. Fra Tune meldes, at vildtvoksende Hvidkløver breder sig stærkt paa de Steder, hvor Rødkløveren er gaaet bort (H. Drewsen). En lignende Iagttagelse er gjort paa Dalum (L. P. Jensen). Her synes Rødkløveraal altsaa ikke at angribe Hvidkløver! Hvidkløveren er derimod angrebet adskillige Steder i det nordlige Jylland. Fra Morsø skrives: Hyppige Angreb i Hvidkløver. Oftest ses Angrebene i 3. eller 4. Aars Græsmark, men ogsaa i 2. Aars er iagttaget saa ondartede Angreb, at Marken kun bliver meget lidt værd 3. Aar, om det kan betale sig at lade den ligge. I Rødkløver er der derimod kun ringe Angreb (Gjerløv Hansen). Paa Slagelseegnen er fundet Angreb i Lucerne paa Ejendomme, hvor Lucernedyrkningen er drevet gennem en Aarrække (M. Olsen). Om Angreb i Lucerne og Hvidkløver meldes fra Vig (I. A. Kofoed).

BEDER.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*) har ved Vamdrup gjort betydelig Skade i en Runkelroemark (Jes Nielsen).

Bedelus (*Aphis papaveris*). Angrebene har i Aar været overordentlig ~~god~~artede baade i 1. Aars og 2. Aars Roerne. De stærke Regnskyl i Begyndelsen af Juli standse Angrebene noget, men senere blussede de ofte op igen. Først nu har Svampesygdommen ødelagt Lusene. Trods ihærdig Brug af Nikotin er der ofte anrettet megen Skade.

Bedefluen (*Pegomya hyoscyami*). I Aar kun spredte Angreb oftest uden nævneværdig Betydning.

KØKKENURTER.

Ørentviste (*Forficula auricularia*) var paa Tystofte meget slemme ved Haveplanter. Ogsaa Meloner angrebes. Ørentvistene bortaad Arret i Blomsterne, hvorved Frugtsætningen hindredes (A. Feilberg).

Porremøl (*Acrolepia assectella*). Larverne af 2. Generation har ved Lyngby arbejdet en Del i Løg og Porrer. En Del af disse Larver har forpuppet sig, og det viser sig, at Møllet har en 3. Generation, idet de første Møl af denne Generation er klækket i Insektariet og kan ventes paa Fri-land i den nærmeste Fremtid. Det er Larverne af denne Efteraarsgeneration, der kan gøre megen Skade i September—Oktober Maaned.

Mellus (*Trialeurodes vaporariorum*). I to Gartnerier ved Stige er Tomaterne for første Gang i Aar befængt med Mellus (V. Nielsen).

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Fra Tystofte skrives: Angrebet er maaske det tidligste og mest ondartede, der har været i Haven i min Tid.

Vi plejer at kunne have den første Udsæd saa nogenlunde i Fred, men i Aar var Angrebet stærkt udbredt inden vi kunde begynde at bruge af Rødderne (A. Feilberg). Paa Hornum ødelagdes et Stykke Nantes Karotter, medens Markgulerødderne i Nærheden intet fejler (H. Sørensen).

Løgfluelarver (*Hylemyia antiqua*). Der meldes om Angreb fra Tystofte (A. Feilberg) og Landsgrav (E. Christensen) sidstnævnte Sted var ca. 25 % af Zittauerløg ødelagt.

FRUGTTRÆER.

Bladlus (*Aphididae*). Frugttræerne har i Aar været meget stærkt angrebet af Bladlus. Selvom Regnen hængte Angrebene en Del, kan man stadig, især paa Blomme finde meget stærke Besætninger af Lus.

Frugttræspindemider (*Paratetranychus pilosus*). Det regnfulde Vejr har ikke været gunstigt for Midernes Trivsel, og Angreb af Betydning synes at være en Sjældenhed. S. p. F. har ikke i Københavns Omegn kunnet finde passende Arealer til Afprøvning af Midler mod Miderne!

PRYDPLANTER.

Øresnudebiller (*Otiorrhynchus sulcatus*) gjorde i Fjor megen Skade paa Rhododendron i en Planteskole ved Kolding. Efter vor Anvisning lagde man Bundter af Træuld ved de angrebne Planter og kunde ofte samle flere Hundrede Biller daglig. Man mener, at Midlet har hjulpet, idet der i Aar kun er ødelagt nogle faa Hundrede Planter mod lige saa mange Tusind sidste Aar.

Spindemider (*Tetranychus telarius*). Paa Lindetræer i Københavns Omegn er der ofte stærke Angreb af Spindemider. Bladene er helt broncefarvede. Endvidere indsendtes Grene af Sitkagran med Angreb af Spindemider. Her er det dog Arten *Tetranychus ununguis*, der optræder.

PROSPER BOVIEN.
